Sivistyslautakunta

Aika	03.11.2026 klo 16:00 - 17:03
Paikka	Sonkajärven kirjasto, alakerran luokka

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Heiskanen Laura	puheenjohtaja	
	Halonen Niina	varapuheenjohtaja	
	Koponen Matti	jäsen	
	Ryhänen Osvald	jäsen	
	Suutarinen Mervi	jäsen	
Muu	Keränen Eeva	kirjastotoimenjohtaja	poistui klo 16.31 §:n 89 käsittelyn jälkeen
	Korhonen Hannamaria	vs. kulttuurisihteeri	poistui klo 16.15 §:n 87 käsittelyn jälkeen
	Savolainen Lassi	kunnanhallituksen puheenjohtaja	
	Sevon Lasse	kunnanhallituksen edustaja	
	Sevon Laura	nuorisovaltuuston edustaja	
	Suanto Eveliina	esittelijä, sivistystoimen esihenkilö	
	Holm Riikka	pöytäkirjanpitäjä	

Käsitellyt asiat

84 - 95

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti

Laura Heiskanen puheenjohtaja	Riikka Holm pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja on tarkastettu ja allekirjoitettu sähköisesti

Niina Halonen pöytäkirjantarkastaja	Osvald Ryhänen pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, on julkaistu nähtäväksi allekirjoittamisen jälkeen kunnan internetsivuilla www.sonkajarvi.fi

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 84	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 85	Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
§ 86	Päätökset ja kirjelmät	5
§ 87	Vuoden 2026 kulttuuripalkinnon myöntäminen	6
§ 88	Kirjastovirkailijan tehtävän muuttaminen kirjastonhoitajan tehtäväksi ja täyttöluvan hakeminen kirjastonhoitajan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen	7
§ 89	Kirjallisuuden edistäminen	9
§ 90	Sivistyslautakunnan talousarvion toteuma 1-9/2026	10
§ 91	Talouden tasapainottamissuunnitelman toteutuminen / sivistystoimi	11
§ 92	Lukuvuoden 2027-2028 koulutyöpäivät	15
§ 93	Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö VN/29569/2026: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun asetuksen muuttamisesta	16
§ 94	Opetushallituksen lausuntopyyntö OPH-6820-2026: Lukion opetussuunnitelman perusteiden lukiodiplomiluvun ja lukiodiplomien suoritusohjeiden luonnokset	18
§ 95	Muut asiat	22

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 84

Päätösesitys	Sivistystoimen esihenkilö: Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.
Päätös	Sivistyslautakunta: Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 85

Päätösesitys	Sivistystoimen esihenkilö: Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Niina Halonen ja Osvald Ryhänen.
Päätös	Sivistyslautakunta: Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Päätökset ja kirjelmät

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 86

1. Sivistystoimen esihenkilön viranhaltijapäätökset 29.9.2026-21.10.2026
2. Sivistystoimen esihenkilön viranhaltijapäätös 22.10.2026 § 3/2026; Määräaikaisen nuorisotyöntekijän toimen täyttäminen 2.11.-31.12.2026
3. Kunnanhallituksen pöytäkirjanote 26.10.2026 § 195; Kuntalaisaloite digitukihenkilön palkkaamisesta

Päätösesitys Merkitään edellä mainitut päätökset ja kirjelmät tiedoksi. Sivistyslautakunta ei käytä otto-oikeuttaan viranhaltijapäätöksiin.

Päätös Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Vuoden 2026 kulttuuripalkinnon myöntäminen

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 87
394/07.02.02.00/2026

Valmistelija: vs. kulttuurisihteeri

Sonkajärven kunnan kulttuuripalkinto jaetaan kunnan itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12.2026. Sivistyslautakunnan hyväksymien järjestö- ja seura-avustusten jakamisperusteiden mukaisesti (2.12.2024 § 94) kulttuuripalkinto voidaan myöntää sonkajärveläiselle tai Sonkajärvellä vaikuttaneelle tai vaikuttavalle henkilölle, yksilölle tai ryhmälle, joka on omaperäisellä tavalla kehittänyt ja tuonut esille kotipitäjän kulttuuria, rikastuttanut kunnan kulttuurielämää tai ansioitunut kulttuuriperinteen tallentamisessa, ja tehnyt tätä kautta Sonkajärveä tunnetuksi.

Ehdotuksia kulttuuripalkinnon saajasta on pyydetty 26.10.2026 mennessä ilmoituksilla, jotka on julkaistu Miilussa 30.9.2026, kunnan kotisivuilla ja sosiaalisen median kanavilla. Ehdotuksia saatiin 8 kpl.

Esitys ja ehdokkaat kulttuuripalkinnon saajasta jaetaan sivistyslauta-kunnalle oheismateriaalina.

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit

Päätösesitys

Kirjastotoimenjohtaja:
Sivistyslautakunta hyväksyy vuoden 2026 kulttuuripalkinnon saajan esitetyn mukaisesti. Kulttuuripalkinnon saaja julkaistaan kunnan itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12.2026.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Kulttuuripalkinnon saaja julkaistaan kunnan itsenäisyyspäivän juhlassa 6.12.2026.

_____

Liitteet
1 Ei-julkinen asiakirja

Kirjastovirkailijan tehtävän muuttaminen kirjastonhoitajan tehtäväksi ja täyttöluvan hakeminen kirjastonhoitajan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 88
398/01.01.01.00/2026

Valmistelija: kirjastotoimenjohtaja

Pääkirjaston kirjastovirkailija on irtisanoutunut 27.10.2026 päivätyllä ilmoituksella.

Sonkajärven kunnassa on kaksi kirjastoa, joissa työskentelee yhteensä kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastotoiminnan toteuttamiseksi vähintään nykyisellä tasollaan, avoimeksi jäävä tehtävä ehdotetaan uudelleen järjesteltäväksi ja täytettäväksi alla esitetyllä tavalla.

Kirjastopalvelujen tehtävät ja palvelutarpeet ovat muuttuneet siten, että aiempaa kirjastovirkailijan työnkuvaa on tarpeen laajentaa ja sisällyttää tehtävään aiempaa vaativampia kirjastoalan asiantuntijatehtäviä. Tehtävän sisältö painottuu jatkossa päivittäisen asiakaspalvelun, kokoelmatyön ja muiden kirjaston perustehtävien lisäksi kirjastopedagogisiin tehtäviin sekä lukemisen ja kirjallisuuden edistämistyöhön. Tehtävään sisältyy kirjaston viestintä. Tehtävänkuvassa tapahtuvien muutosten vuoksi tehtävä on tarkoituksenmukaista täyttää kirjastonhoitajan tehtävänä.

Kirjastonhoitajan keskeisimmät työtehtävät ovat kirjaston asiakaspalvelu, kokoelmatyö, viestintä, lukemisen ja kirjallisuuden edistäminen sekä lukutaitotyö eri asiakasryhmien parissa. Työtehtäviin kuuluu osallistuminen kirjaston tapahtumien ja palveluiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Tehtävän kelpoisuusvaatimuksena on soveltuva korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen (35 ov) laajuiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot. Eduksi katsotaan aiempi kokemus vastaavista tehtävistä, kirjallisuuden yliopistotasoiset opinnot sekä viestintäosaaminen. Palkkaus on KVTES:n (2KIR42) mukainen.

Talousarvioon 2027 on varattu määräraha tehtävän täyttämiseen. Edellä esitetyn perusteella kirjastonhoitajan työsuhteelle haetaan täyttölupaa 1.3.2027 alkaen. Siihen saakka tehtävä hoidetaan väliaikaisjärjestelyin.

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat myönteiset
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit

Päätösesitys

Kirjastotoimenjohtaja:
Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että kirjastovirkailijan tehtävä muutetaan kirjastonhoitajan tehtäväksi ja että kunnanhallitus myöntää täyttöluvan kirjastonhoitajan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen 1.3.2027 alkaen.

Sivistyslautakunta § 88 03.11.2026

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

Lisäksi sivistyslautakunta päätti täydentää hakuehtoja siten, että eduksi katsotaan myös kokemus kirjastopedagogisista tehtävistä.

_____

Kirjallisuuden edistäminen

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 89
399/00.04.01/2026

Valmistelija: kirjastotoimenjohtaja

Iisalmen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kirjastot ovat sopineet yhteistyöstä kirjallisuuden edistämiseksi. Tarkempi selvitys yhteistyöstä on liitteenä, joka tulee julkiseksi 6.11.2026 Sonkajärvellä järjestettävillä Ylä-Savon kirjamessuilla.

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit

Päätösesitys

Kirjastotoimenjohtaja:
Sivistyslautakunta hyväksyy liitteenä olevat asiakirjat koskien yhteistyötä kirjallisuuden edistämiseksi.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Oheismateriaali
Kirjallisuuden edistäminen liite 1
Kirjallisuuden edistäminen liite 2

Sivistyslautakunnan talousarvion toteuma 1-9/2026

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 90
393/02.02.02.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Sonkajärven kunnan vuoden 2026 talousarvion toimintakatteen raami on -12 439 070 miljoonaa euroa. Sivistyslautakunnan raami on -8 384 010 euroa. Tulosaluekohtaiset toimintakatteet toteumat olivat 30.9.2026:

Toimiala	ta 2026	tot. 30.9.2026	%
varhaiskasvatus	-1 952	-1 304	66,8
koulutoimi	-5 172	-3 468	67,0
joukkoliikenne	-98	-41	42,0
vapaa sivistystoimi	-760	-560	73,7
nuoriso- ja liikuntatoimi	-401	-274	68,4
sivistyslautakunta yht.	-8 384	-5 647	67,4

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö
Sivistyslautakunta merkitsee saaneensa tiedoksi talouden toteumaraportin 30.9.2026.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Talouden tasapainottamissuunnitelman toteutuminen / sivistystoimi

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 91
395/00.01.02.02/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Kunnanhallitus on pyytänyt toimielimiä raportoimaan talouden tasapainottamissuunnitelman toteutumisesta kunnanhallitukselle 30.11.2026 mennessä. Sivistystoimen talouden tasapainottamissuunnitelman toteutuminen käy ilmi alla olevasta taulukosta.

Koulutoimi

Säästökohde	**Säästö**	**Ajankohta**	**Toteutus ja vaikutukset**
Sukevan koulun opetuksen järjestäminen kaksiopettajaisena sekä hallinnollinen yhdistäminen Sonkajärven yhtenäiskouluun	50 000 euroa /vuosi	2022 lähtien	Toteutettu v. 2024
Sukevan koulun lakkauttaminen ja yhdistäminen Sonkajärven yhtenäiskouluun, mikäli perusopetuksen oppilasmäärä ilman esioppilaita jää kolmena perättäisenä vuonna alle 30 oppilaan, ja väestöennuste ei ennakoi merkittävää kasvua oppilasmäärässä. Selvitetään 1. - 2.luokkien opetuksen järjestäminen varhaiskasvatuksen yhteydessä	Säästöä henkilöstö-kuluissa	Oppilasmäärän jäädessä alle 30 oppilaan kolmena perättäisenä vuotena	Ei toteutettu. Alle 30 oppilasta v. 2023-2027.
Yhtenäiskoulun rehtorin eläköityessä virka pyritään täyttämään sisäisesti	50 000 euroa/vuosi	noin 2024 – 2026 lähtien	Ei toteutettu. Täytetty avoimen rekrytoinnin kautta.
Luonnollisen poistuman myötä jätetään täyttämättä toimia	50 000 euroa/vuosi	noin 2026 – 2027 lähtien	Osittain toteutettu. Mahdollista vain luokanopettajien virantäytössä.

Toisen erityisopetuksen pienluokan lakkauttaminen	50 000 euroa/vuosi	noin 2027 lähtien	Ei toteutettu. Oppilaita on kahteen luokkaan.
Muita henkilöstöresurssi-säästöjä	25 000 euroa/vuosi	2021 lähtien	Toteutettu mahdollisuuksien mukaan.
YHTEENSÄ	**225 000 euroa/ vuosi**		

Varhaiskasvatus

Säästökohde	**Säästö**	**Ajankohta**	**Toteutus ja vaikutukset**
Nallelan yksiköstä luopuminen lapsimäärän vähentyessä, säästö tilakustannuksissa ja henkilöstökustannuksissa	50 000 euroa/vuosi	noin 2025 lähtien	Ei toteutettu: alle 3- vuotiaiden osallistuminen varhaiskasvatukseen lisääntynyt. Alle 3-vuotiaalle varattava 1,75 paikkaa.
Nallemuorin ruokakuljetusten uudelleenjärjestely	10 000 euroa/vuosi	2021 lähtien	Toteutettu: viikonloppuisin ei enää ruokakuljetuksia.
Lasten kotihoidontuen kuntalisästä luopuminen	20 000 euroa/vuosi	2022 lähtien	Ei toteutettu
Luonnollisen poistuman myötä jätetään täyttämättä toimia	100 000 euroa/vuosi	noin 2027 lähtien	Tämä ei vielä tiedossa
Luonnollisen poistuman myötä jätetään täyttämättä toimia	40 000 euroa/vuosi	noin 2029 lähtien	Tämä ei vielä tiedossa.
YHTEENSÄ	**220 000 euroa/vuosi**		

Liikuntatoimi

Säästökohde	**Säästö**	**Ajankohta**	**Toteutus ja vaikutukset**
Liikuntahalli / tatami / koulun sali kesävuorojen käyttöönotto	5 000 euroa/ vuosi	2021 lähtien	Ei toteutettu
Kuntosalimaksujen korottaminen 10 eurolla	4 000 euroa/ vuosi	2022 lähtien	Vuonna 2026 korotettu 5 eurolla. Lisäksi vuonna

			2026 otettu käyttöön avaimen panttimaksu 20 € / avain.
Liikuntahallin väestötilan (36m2) vuokraaminen ulkopuolisille	5 000 euroa/ vuosi	2022 lähtien	Ei toteutettu
Kausimaksujen korottaminen liik.hal/tatami/koulun sali 10 eurolla	5 000 euroa/ vuosi	2023 lähtien	Toteutunut. Vuonna 2026 vakiovuorojen kausimaksut muutettu kuukausihinnoit-teluun.
Jäähallin vuoromaksujen korottaminen 2 eurolla/h	5 000 euroa/ vuosi	2023 lähtien	Toteutunut.
YHTEENSÄ	**24 000 euroa/vuosi**		

Vapaa sivistystoimi

Säästökohde	**Säästö**	**Ajankohta**	**Toteutus ja vaikutukset**
Luonnollisen poistuman myötä osa-aikaistetaan toimi	25 000 euroa/vuosi	noin 2022 lähtien	Toteutettu 2023, kulttuurisihteerin virka täytetty osa-aikaisena.
Tilakustannussäästöt: Kirjastoautotallin ja kirjastotalon alakerran tilojen vuokraus sisäisesti sekä Taitotalon tiloista luopuminen	20 000 euroa/vuosi	2021–2022 lähtien	Toteutettu. Kirjastoautotalli vuokrattu sisäisesti. Taitotalo purettu.
Luonnollisen poistuman myötä osa-aikaistetaan toimi	20 000 euroa/vuosi	noin 2029 lähtien	Ei toteudu.
Kulttuuritoimiston tilat vuokrataan asunnoksi	5 000 euroa/vuosi	noin 2029 lähtien	Ei toteutune.
YHTEENSÄ	**70 000 euroa/vuosi**		

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit.

Päätösesitys Sivistystoimen esihenkilö

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä sivistystoimen talouden tasapainottamissuunnitelman toteutumisen ja lähettää raportin kunnanhallitukselle.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Lukuvuoden 2027-2028 koulutyöpäivät

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 92
390/12.00.01.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Perusopetuslain 23 §:n mukaan lukuvuosi alkaa 1. päivänä elokuuta ja päättyy 31. päivänä heinäkuuta. Lukuvuodessa on 190 työpäivää. Lukuvuoden työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Lukuvuonna 2027-2028 itsenäisyyspäivä on maanantai, loppiainen on torstai ja vapunpäivä on maanantai, joten lukuvuonna 2027-2028 varsinaisia koulutyöpäiviä on 187.

Lukuvuoden alkamispäivä on elokuussa opetuksen järjestäjän itsensä päätettävissä. Perusopetusasetuksen 7 §:n mukaan lukuvuoden koulutyö päätetään viikon 22 viimeisenä arkipäivänä.

Esityksessä koulujen ja esiopetuksen työ- ja loma-ajoiksi
- koulut alkavat ke 11.8.2027
- viikon mittainen syysloma on 18.10.-24.10.2027 (vk 42)
- syyslukukauden viimeinen työpäivä on ke 22.12.2027
- kevätlukukausi alkaa ma 10.1.2028
- viikon mittainen talviloma on 6.3.-12.3.2028 (vk 10)
- kouluvuoden viimeinen työpäivä on lauantai 3.6.2028

Toisella asteella koulumatkatuen myöntämisen edellytyksenä on mm. se, että opiskelijalla on vähintään 10 koulumatkatukeen oikeuttavaa päivää kalenterikuukaudessa (laki lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuesta 10.1.1997/48). Koulutyöpäivistä on neuvoteltu muiden Ylä-Savon kuntien kanssa. Koulutyöpäivät ovat yhtenevät seudun muiden oppilaitosten kanssa. Esitys koulutyöpäivistä jaetaan lautakunnan jäsenille oheismateriaalina.

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö:
Sivistyslautakunta päättää hyväksyä Sonkajärven koululaitoksen työ- ja vapaapäivät lukuvuodelle 2027-2028 esityksen mukaisesti.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Liitteet
2 Lukuvuoden 2027-2028 tyo-ja loma-ajat

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntö VN/29569/2026: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun asetuksen muuttamisesta

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 93
391/00.04.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää 4.12.2026 mennessä lausuntoa ehdotuksesta, jolla muutettaisiin opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (838/2021).

Ehdotuksen mukaan asetuksen 3 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin liikunta, musiikki ja kuvataide ensisijaisiksi keskiarvoon huomioitaviksi oppiaineiksi. Samassa yhteydessä liikunta, musiikki ja kuvataide poistettaisiin asetuksen 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa mainituista oppiaineista. Tämän muutosehdotuksen taustana on se, että ylioppilastutkinto uudistuu syksyllä 2029 siten, että tutkintoon voi sisällyttää yhden taito- ja taideaineen kokeen (liikunta, musiikki tai kuvataide).

Ehdotuksen mukaan asetuksen 3 §:ään lisättäisiin säännös siitä, että jos valinnaisten A2- ja B2-kielten arvosana laskisi lukuaineiden keskiarvoa, jätettäisiin ne huomioimatta keskiarvoa laskettaessa. Tämä muutos olisi viesti valinnaisten kielten merkityksellisyydestä.

Näiden lisäksi asetukseen esitettäisiin muutamaa muutakin muutosta ja tarkennusta.

Lausuntopyyntö on luettavissa osoitteessa:
https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=5acd01bd-de9e-47a8-859c-2e1e10bcdbe7

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö:
Sonkajärven kunta antaa seuraavan lausunnon:

Ehdotuksen mukaan liikunnan, musiikin ja kuvataiteen arvosana lisättäisiin ensisijaisiksi keskiarvoon huomioitaviksi oppiaineiksi. Jos ehdotus tulee voimaan, on otettava tarkoin huomioon vammaiset ja pitkäaikaissairaat hakijat. Vamman tai sairauden laadusta riippuen sama erityinen huomioonotto voi koskea myös musiikin ja kuvataiteen arviointia.

Opetuksenjärjestäjän perusopetuksen tuntijaossa musiikin tai kuvataiteen opetus voi päättyä seitsemännellä luokalla, jos oppilas ei valitse ko. ainetta taito- ja taideaineiden valinnaisaineeksi. Seitsemäsluokkalaisella ei välttämättä ole tarvittavia valmiuksia ja kypsyyttä hahmottaa, että jatko-opintoihin vaikuttava peruskoulun päättöarvosana voi muodostua aikaisemmin kuin yhdeksännellä luokalla. Tämä voi asettaa oppilaan

eriarvoiseen asemaan, kun arvosanaan ei ole mahdollista vaikuttaa tuntijaossa määritellyn minimituntimäärän jälkeen.

Valintaperusteiden on oltava koulutuksen tavoitteisiin nähden perusteltuja ja hakijoiden kannalta yhdenvertaisia.

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Liitteet

3 Lausunto Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annetun asetuksen muuttamisesta VN/29569/2026

Opetushallituksen lausuntopyyntö OPH-6820-2026: Lukion opetussuunnitelman perusteiden lukiodiplomiluvun ja lukiodiplomien suoritusohjeiden luonnokset

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 94
392/00.04.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Johdanto
Opetushallitus on avannut lausuntokierroksen muutosmääräysluonnoksesta lukion opetussuunnitelman perusteiden (2019) lukiodiplomiluvuksi. Muutosmääräys annetaan erikseen nuorille ja aikuisille tarkoitettuja lukiokoulutuksen lukion opetussuunnitelman perusteita varten. Lausuntokierroksella ovat myös lukiodiplomien suoritusohjeluonnokset. Opetushallitus pyytää Lausuntopalvelun kautta lukiokoulutuksen järjestäjien, keskeisten sidosryhmien ja muiden tahojen näkemyksiä muutosmääräyksen ja suoritusohjeiden luonnoksista aikavälillä 16.10.–13.11.2026.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden (2019) muutosmääräyksellä päätetään kotitalouden, käsityön, median, tanssin, teatterin, sanataiteen, tieteen ja teknologian sekä yrittäjyyden lukiodiplomin tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. Samalla kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomit poistuvat lukiodiplomitarjonnasta. Lukiodiplomeja koskevaan lukuun tehdään myös muita tarpeellisia muutoksia, jotka edistävät lukiodiplomijärjestelmän kehittämistä.

Koulutuksen järjestäjät päivittävät paikalliset opetussuunnitelmansa tarjoamiensa lukiodiplomien osalta ja ottavat ne käyttöön 1.8.2027 alkaen.

Tausta
Eduskunta hyväksyi joulukuun 2024 alussa hallituksen esityksen laiksi lukiolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 159/2024). Osana uuden lain toimeenpanoa Ylioppilastutkintolautakunta on käynnistänyt taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeiden toimeenpanon valmistelun. Musiikin, liikunnan ja kuvataiteen ylioppilaskokeet järjestetään ensimmäisen kerran syksyllä 2029. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomit poistuvat lukiodiplomitarjonnasta 1.8.2027 alkaen aloittavilta opiskelijoilta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut Opetushallitukselle tehtäväksi uudistaa lukiodiplomijärjestelmää kehittämällä lukiodiplomeja sisällöllisesti. Opetushallitus kehittää kolmen poistuvan lukiodiplomin tilalle kolme uutta lukiodiplomia: sanataiteen lukiodiplomi, tieteen ja teknologian lukiodiplomi sekä yrittäjyyden lukiodiplomi. Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiodiplomit säilyvät. Elokuusta 2027 alkaen niitä järjestetään uudistettujen perusteiden ja ohjeiden pohjalta.

Lukiolain (714/2018) mukaan lukiokoulutuksen oppimäärä voi sisältää eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavia erityistä osaamista ja harrastuneisuutta osoittavan näytön sisältäviä opintokokonaisuuksia (lukiodiplomi). Valtioneuvoston asetuksen lukiokoulutuksesta (810/2018) mukaan lukiodiplomien laajuus on kaksi opintopistettä.

Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle vapaaehtoisen mahdollisuuden osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan eri aineissa ja aineryhmissä. Lukiodiplomit täydentävät lukion päättötodistuksen ja ylioppilastutkintotodistuksen osoittamaa osaamista.

Lukiodiplomien tavoitteet ja keskeiset sisällöt on päätetty lukion opetussuunnitelman perusteissa. Lukiodiplomien tarjonta riippuu koulutuksen järjestäjästä. Mikäli lukiossa on paikallisen opetussuunnitelman mukaan mahdollista suorittaa lukiodiplomeja, niitä suoritetaan Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan.

Tavoitteet
Opetushallitus ottaa huomioon lausuntokierroksella muutosmääräyksen ja suoritusohjeiden luonnoksista annetun palautteen. Opetushallitus antaa määräyksen lukion opetussuunnitelman perusteiden Lukiodiplomit-lukuun tulevista muutoksista vuoden 2026 loppuun mennessä. Uudet lukiodiplomien suoritusohjeet annetaan kevään 2027 aikana.

Lausuntopyyntö on luettavissa osoitteessa:
https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=890663c8-badd-42b4-8f7d-8a9f4fd770e4

Lapsivaikutusten arviointi:
Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat neutraalit.
Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat neutraalit.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö
Sonkajärven kunta antaa seuraavan lausunnon:

1. Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 lukiodiplomilukua koskeva lausuntopalaute

Palaute ja muutosehdotukset lukiodiplomilukuun (6.23) yleisesti

Arvioinnin yhdenmukaisuuden varmistaminen kaikissa lukiodiplomeissa on olennaisen tärkeää. Toivottavasti arvioijille tarjotaan yhteistä koulutusta arvioinnista ja tarjotaan monipuolisesti arvioinnin maamerkkejä.

Tekoälyn kielletyt ja sallitut käyttötavat lukiodiplomien suorittamisessa on kuvattava ohjeistuksessa tarkasti.

Palaute ja muutosehdotukset Kotitalouden lukiodiplomi (KOLD1) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Käsityön lukiodiplomi (KÄLD2) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Median lukiodiplomi (MELD3) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Sanataiteen lukiodiplomi (SALD4) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Tanssin lukiodiplomi (TALD5) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Teatterin lukiodiplomi (TELD6) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Tiede ja teknologia -lukiodiplomi (TTLD7) -moduuliin

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset Yrittäjyyden lukiodiplomi (YRLD8) -moduuliin

Yrittäjyyden lukiodiplomin tekstissä todetaan, että lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja. Opettajan lisäksi arviointiin osallistuu toinen arvioija, jonka tulee myös olla kyseisen alan asiantuntija. Toisen arvioijan pätevyyttä tulisi avata tarkemmin. Epäselväksi jää esimerkiksi se, onko toisella arvioijalla oltava opettajan pätevyys.

2. Lukiodiplomien suoritusohjeita koskeva lausuntopalaute

Palaute ja muutosehdotukset lukiodiplomien suoritusohjeisiin yleisesti

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset kotitalouden lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset käsityön lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset median lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset sanataiteen lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset tanssin lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset teatterin lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset tiede ja teknologia -lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

Palaute ja muutosehdotukset yrittäjyyden lukiodiplomin suoritusohjeeseen

Ei kommentoitavaa

3. Muut huomiot

Ei kommentoitavaa

Päätös

Sivistyslautakunta:
Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.

_____

Liitteet

4 Lausunto lukion opetussuunnitelman perusteiden lukiodiplomiluvun ja lukiodiplomien suoritusohjeiden luonnoksista OPH-6820-2026

Muut asiat

Sivistyslautakunta 03.11.2026 § 95

1. Ennen kokouksen alkua nuorisotyöntekijä Riikka Jarva kävi esittäytymässä sivistyslautakunnalle.

2. Sivistyslautakunta keskusteli sivistystoimen ajankohtaisista asioista.

3. Sivistyslautakunnan kevään 2027 kokouspäivät:
   19.1.2027
   16.2.2027
   30.3.2027
   27.4.2027
   8.6.2027

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 84, § 85, § 86, § 88, § 90, § 91, § 92, § 93, § 94, § 95

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muu lainsäädäntö:

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 87, § 89

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa *(asianosainen)*, sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperin oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Sonkajärven kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kun käytetään tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Sivistyslautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:
Osoite: Lepokankaantie 2, 74300 Sonkajärvi
Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi
Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Sonkajärven kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Lepokankaantie 2, 74300 SONKAJÄRVI
Sähköpostiosoite: sonkajarvi@sonkajarvi.fi
Puhelinnumero: 040 675 0001

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00-15.00.